

Súd: Krajský súd Žilina  
Spisová značka: 21CoE/124/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414203479  
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Šobichová  
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414203479.2

## Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v konaní o výkon rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa: K. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, so sídlom Námestie slobody 1, 026 01 Dolný Kubín, dieťa rodičov: matka Mgr. U. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXXX/XX, P. S., adresa na doručovanie: K. W. XXXX/X, P. S. ako oprávnená, a otec Q. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXXX/XX, P. S., prechodne bytom V. XXX, ako povinný, a to schválenej rodičovskej dohody o úprave styku matky s maloletým dieťaťom rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4P/120/2011-237 zo dňa 22.11.2012, o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 2Em/4/2014-49 zo dňa 14.04.2015, takto jednomyseľne

### rozhodol:

uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

### odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom v zmysle § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) vyhovel odvolaniu povinného Q. W. proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 2Em/4/2014-35 zo dňa 16.02.2015, ktorým nariadil výkon rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4P/120/2011-237 zo dňa 22.11.2012 uložením pokuty povinnému vo výške 200 Eur v celom rozsahu a uznesenie č. k. 2Em/4/2014-35 zo dňa 16.02.2015 zrušil.

Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že predpokladom nariadenia výkonu rozhodnutia je aktívna účasť súdu zameraná na dobrovoľné plnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia alebo schválenej dohody. Súd skôr ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdному rozhodnutiu alebo dohode, aby sa súdному rozhodnutiu podrobil, alebo súdom schválenú dohodu plnil. Vo výzve poučí povinného na následky nesplnenia povinnosti. Ak táto výzva zostane bezvýsledná, súd uloží tomu, kto dobrovoľne neplní, pokutu. Súdnym výkonom rozhodnutia sa dovŕšuje ochrana práv a oprávnených záujmov občanov. Dochádza k nemu teda vtedy, ak napriek vykonateľnému rozhodnutiu povinný odmieta svoju povinnosť dobrovoľne plniť. Dieťaťu je nevyhnutné pri výchove venovať starostlivosť so zreteľom na jeho vek a rozumovú vyspelosť a pri rozhodovaní o veciach, ktoré sa ho týkajú, treba vziať do úvahy aj jeho názor, ktorý má dieťa právo slobodne vyjadrovať. Bezdôvodné potláčanie názorov dieťaťa a autoritatívny prístup rodičov si dieťa berie v živote ďalej ako príklad, ktorý sa prejaví vo vnútorných motívoch dieťaťa. Aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže, podľa individuálnych okolností, prevážiť záujem rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na súde, ktorý je v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými. Na základe vykonaného dokazovania (zápisnica o pojednávaní vo veci sp. zn. 2P/25/2014, ktoré sa konalo dňa 05.08.2014) mal okresný súd za zistené, že maloletá odmieta styk s matkou, a to aj napriek tomu, že otec jej v styku s matkou nebránil a maloletú vozil na stretnutia s matkou v zmysle vykonateľného rozhodnutia. Z vyjadrení maloletej vyplynulo, že na stretnutia s matkou chodiť nechce, nemajú žiaden vzťah, nemajú si čo povedať a nemá ju rada. Otec ju spočiatku nútil stretávať sa s matkou, no vzhľadom na jej postoj od toho napokon upustil. Okresný súd vyhodnotil, že dieťa vo veku takmer trinásť rokov je už spôsobilé formulovať svoj názor a tomuto názoru je potrebné venovať pozornosť aj pri rozhodovaní súdu (čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa). Keďže súd nemal preukázané, že by

otec maloletej úmyselne bránil styku maloletej s matkou, ako aj s prihladením na zvrchovaný záujem maloleteho dieťaťa, vyhovel odvolaniu otca a uznesenie č. k. 2Em/4/2014-35 zo dňa 16.02.2015, ktorým nariadil výkon rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4P/120/2011-237 zo dňa 22.11.2012, zrušil.

Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie oprávnená, v ktorom žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. V odvolaní namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu. Podľa rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4P/120/2011-237 zo dňa 22.11.2012 je otec maloletej povinný maloletú doviest' na stretnutia s jej matkou a náležite ju na stretnutia pripraviť. V rozsudku je jasne stanovené miesto, kde sa má maloletá s matkou stretávať, a to pred bytovkou K. W. XXXX/X P. S.. Naposledy bolo stretnutie realizované dňa 01.08.2014. Nie je jej povinnosťou navštevovať maloletú v mieste jej terajšieho bydliska V. XX. Keby sa na uvedené miesto dostavila, povinný alebo jeho matka by na ňu podali trestné oznámenie, doteraz na ňu podali šesť trestných oznámení. Nie je jej povinnosťou preukazovať otcovi, že jej bráni v stretávaní s ňou, je povinnosťou povinného podrobiť sa súdnemu rozhodnutiu. Je logické, že dieťa preberá názory toho rodiča, v ktorého je starostlivosť. Odmietanie matky maloletou je výsledok negatívneho vplyvu jej otca a taktiež starej matky maloletej, u ktorej povinný s maloletou bývajú. Oprávnená ďalej namietala použitie denníka maloletej ako dôkazu, keďže vie, že jej bol nadiktovaný otcom. Povinný bráni stretávať sa maloletej s matkou pod hrozbou trestu alebo nesplnenia nejakej požiadavky zo strany maloletej. Je paradoxné, že povinný tvrdí, že koná v záujme maloletej, a pritom ju navrhuje vypočuť ako svedka v každom konaní, ktoré je medzi otcom maloletej a matkou. Maloletú využíva ako živý štít. Maloletá je doslova naučená, čo má vypovedať pred súdom. Otec ju núti vypovedať klamstvá. Oprávnená poukázal na to, že otec sa naďalej odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu a maloletú používa ako nástroj pomsty voči jej osobe. V dôsledku tlakov povinného došlo k potlačeniu názorov a citov u maloletej, čo bude mať negatívny vplyv na jej osobnosť. Povinný sa nevyrovnal s ich rozhodcom, sám pochádza z rozvedenej rodiny. Oprávnená žiadala okresný súd po vrátení veci o vypočutie svedkov P. W., jej matky a Mgr. A. W., jej sestry, keďže boli svedkami neprítomnosti maloletej na stretnutiach s jej matkou.

K odvolaniu sa vyjadril povinný. Uviedol, že p. P. W. a p. A. W. sa nezúčastňovali ani jedného z občasných spoločných stretnutí maloletej s matkou počas celej doby od rozvodu v r. 2012. Žiadosť o ich predvolanie je účelová. Jediným cieľom je podľa povinného naťahovanie procesu, ako tomu bolo aj v iných veciach. Maloletá chodila ku psychologičke na úrade práce počas posledných mesiacov na základe odporúčenia súdu. Dňa 21.05.2015 sa spolu stretli aj s matkou u psychologičky pani G. v budove úradu práce. Matka priznala, že od 01.08.2014 nevyužila ani jednu možnosť navštíviť maloletú v mieste prechodného bydliska, alebo sa ňou stretnúť kedykoľvek. Matka nenavrholo žiadne riešenie, nepočúvala návrhy psychologičky, ktorá ju požiadala, aby prestala povinného zaťažovať nezmyselnými podaniami, obvineniami, opakovanými podaniami na súd a anonymami, lebo to negatívne pôsobí na dieťa.

Kolíznym opatrovníkom sa vyjadril k odvolaniu tak, že nemá nové dôkazy a návrhy na zmenu uznesenia súdu prvého stupňa.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 251 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Okresný súd v procese výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí spravidla postupne využíva miernejšie formy donucovacích prostriedkov - formou ukladania pokút alebo výzvou na príslušný štátny orgán na zastavenie výplaty rodičovského príspevku, prídavku na dieťa, príplatku k prídavku na dieťa - pred priamym nariadením výkonu rozhodnutia - núteným odňatím dieťaťa tomu, kto ho neprávom u seba má, a jeho odovzdaniu tomu, u koho má byť či už trvale, alebo dočasne. Súdom skôr ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo dohode, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil, alebo súdom schválenú dohodu plnil. Predpokladom pre uloženie pokuty podľa § 273 O.s.p. v predmetnej veci bola skutočnosť, že výzva súdu podľa § 272 ods. 3 O.s.p. zostala bezvýsledná, teda povinný neplní povinnosti dohodnuté v schválenej rodičovskej dohode.

Sudca okresného súdu v napadnutom rozhodnutí, ktoré sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa, nemal za preukázané, že by otec úmyselne bránil styku maloletej s matkou v rodičovskej dohode určenom čase. Predovšetkým okresný súd argumentoval zvrchovaným záujmom maloletého dieťaťa, ktorého názor je potrebné brať do úvahy pri rozhodovaní súdu. Matka v podanom odvolaní naopak namietala, že názor dieťaťa je výrazne ovplyvnený otcom, ktorý dieťa pod hrozbou trestu núti odmietiť stretnutia s matkou.

Krajský súd mal z obsahu spisu za preukázané, že maloletá bola súdom konajúcim vo veci starostlivosťou o maloletých (Okresným súdom Dolný Kubín) dvakrát vypočutá bez prítomnosti matky aj otca (sp. zn. 2P/25/2014) a bez prítomnosti otca (sp. zn. 2P/132/2014), pričom maloletá K. W. zhodne uviedla, že dobrovoľne prestala chodiť na stretnutia s matkou, na stretnutia nechce chodiť.

Ďalej krajský súd zistil, že tunajší súd rozsudkom sp. zn. 10CoP/27/2015 zo dňa 25.06.2015 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že uložil Q. W., Mgr. U. W. a maloletej K. W. výchovné opatrenie, a to povinnosť 15-krát podrobiť sa odbornému poradenstvu a konzultáciám na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR v Dolnom Kubíne za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove dieťaťa a za účelom zlepšenia komunikácie medzi matkou a maloletou. Zmena rozsudku okresného súdu bola daná požiadavkou presného vymedzenia počtu stretnutí. V tejto veci krajský súd konštatoval „vážne narušenie vzťahov maloletej k matke, vážne narušenie vzťahov medzi rodičmi maloletej navzájom, pritom každý z rodičov argumentuje inými dôvodmi, pre ktoré sa stretnutia dieťaťa s matkou neuskutočňujú, hoci sú upravené právoplatným rozsudkom súdu... Je jednoznačné, že vzájomne konfliktná komunikácia rodičov má vážny dopad na výchovu a starostlivosť o maloletú dcéru, a to taký, že maloletá odmieta akékoľvek stretnutia so svojou matkou.“

Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že je potrebné zrušiť rozhodnutie o uložení pokuty, avšak nie z dôvodu, že by bolo preukázané, že otec nebráni styku maloletej s matkou. V predmetnej veci totiž nebola v prvom rade splnená podmienka na uloženie pokuty, a to že výzva na dobrovoľné splnenie povinností v zmysle § 273 O.s.p. zostala bezvýsledná.

Inštitút nariadenia výkonu rozhodnutia nie je určený na to, aby sa stal nástrojom násilnej zmeny prejavov vôle maloletého dieťaťa, pokiaľ jeho rozhodnutie nebolo úmyselne ovplyvnené tretími osobami. Pokiaľ nemožno dieťa aj napriek adekvátnemu výchovnému pôsobeniu presvedčiť, že má ísť k otcovi, javí sa ukladanie pokút ako nezmyselné a neplniace zákonom predvídaný účel, t. j. zabezpečiť splnenie povinností. V súlade s princípmi vyjadrenými v Dohovore o právach dieťaťa je vylúčené, aby ktorýkoľvek z rodičov nútil dieťa k plneniu povinností všetkými prostriedkami. Sankčné pôsobenie súdu tak nemá reálny objekt, teda vôľou ovplyvniteľné ľudské správanie, na ktoré by mohlo reálne pôsobiť. (nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. októbra 2015, sp. zn. III. ÚS 3462/14)

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu má iný názor na to, čo znamená bránenie v styku v zmysle schválenej rodičovskej dohody. Za určitých okolností to môže byť aj „psychické“ bránenie, nielen fyzické, ak rodič dieťa (staršie) nie je ochotný na stretnutie s druhým rodičom pustiť. Podľa krajského súdu nie je jednoznačne preukázané, či vôľa dieťaťa nebola ovplyvnená úmyselne otcom. Je potrebné brať do úvahy názor dieťaťa, ktorý za istých okolností môže prevážiť aj záujem rodiča, avšak súd poukazuje na to, že ochrana záujmu maloletého dieťaťa, ktorý musí mať súd vždy na zreteli, znamená brať do úvahy najmä napĺňanie potreby istoty a bezpečia vyplývajúce z budovania citových väzieb a interpersonálneho vzťahu dieťaťa k obojom rodičom, zohľadňujúc potenciálnu konfliktnosť rozchodu rodičov pre dieťa, súdneho konania samého, ako aj usporiadania vzťahov po jeho skončení. Inak povedané, nemožno vylúčiť druhého rodiča zo styku s maloletým len na základe jeho negatívneho postoja, bez toho, aby prebehlo „adekvátne výchovné pôsobenie.“ Ako uviedol okresný súd, je možno predpokladať, že maloleté dieťa vo veku 13 rokov už dokáže o následkoch svojho konania uvažovať a je možné prijať tézu, že je schopné samo posúdiť povinnosť uloženú súdom otcovi (zabezpečiť styk s matkou), ako i charakterizovať svoj vzťah k matke, s prihliadnutím k jeho veku, ale len za podmienky, že otec skutočne nijak negatívne neovplyvňuje vzťah dcéry k matke a naopak pôsobí tak, aby ku splneniu povinností došlo. Táto skutočnosť však zo spisu ani z napadnutého uznesenia jednoznačne nevyplývala.

Tým, že krajský súd potvrdil napadnuté rozhodnutie, sa vec v podsade vrátila do štádia, kedy by mal súd ďalej konať o návrhu matky na výkon rozhodnutia. Ako už krajský súd poukázal na vyššie uvedené rozhodnutie tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 10CoP/27/2015, účastníkom konania bolo uloženie výchovne

opatrenie. Zabezpečením správy z týchto stretnutí si môže okresný súd zaobstarať dostatočné podklady k tomu, aby mohol odkázať na rozhodnutie - vôľu maloletej, resp. je potrebné zaistiť také dôkazy, aby neboli pochybnosti o postoji dieťaťa. Skutkové zistenia, ktoré mal k dispozícii okresný súd doteraz umožňujú alternatívne skutkové závery o tom, či neodovzdanie maloletej dcéry matke nebolo spôsobené konaním alebo opomenutím otca.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne prvostupňový súd v novom rozhodnutí o veci podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.